

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De vuurtoren te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6353
	Instelling	Vrije Basisschool - De vuurtoren
directeur		Hilde SCHEERS
adres		Lange Kongostraat 17 - 2060 ANTWERPEN 6
telefoon		03-236.43.05
fax		03-236.43.04
e-mail		de.vuurtoren@cksa.be
website/URL		www.de-vuurtoren.be
	Bestuur van de instelling	962936 - VZW Centr. Kath. Schoolcom. Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Otto Veniusstraat 22 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	120394 - groepering CKS te ANTWERPEN 1
adres		Lange Nieuwstraat 74 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	06/05/2011, 09/05/2011, 10/05/2011, 11/05/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11/05/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	27/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Willy De Herdt
	Teamleden	Paul Vanhaute

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding	10
4.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	11
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	13
5.5 Curriculum	13
5.6 Begeleiding	14
5.7 Evaluatie	14
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
7.1 Wat doet de school goed?	15
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°).
Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool 'De vuurtoren' krijgt na deze schooldoorlichting een gunstig advies. Dit advies is gebaseerd op de doorgelichte leergebieden wiskundige initiatie en lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling en wiskunde, lichamelijke opvoeding en sociale vaardigheden in de lagere afdeling. Voor deze leergebieden blijkt uit het leerlingenwerk, de onderwijspraktijk, het aanbod en de eigen evaluaties dat de school haar maatschappelijke opdracht in voldoende mate vervult. Ze biedt kwaliteitsvol onderwijs aan. In de lagere afdeling tonen outputgegevens voor wiskunde aan dat de leraren de eindtermen bij de meeste kinderen realiseren. De school toont haar aandacht voor externe evaluatie en neemt deel aan externe proeven. De resultaten van deze proeven wijzen op doorgaans behoorlijke opbrengsten, ook voor wiskunde, en moeten worden gerelateerd aan de instroomkenmerken van de leerlingen. De schoolpopulatie is een weerspiegeling van de buurt die gekenmerkt wordt door kansarmoede. De etnische diversiteit in deze Antwerpse wijk is erg groot en veel kinderen komen uit gezinnen waar Nederlands niet de thuistaal is. De resultaten op de eindproeven van het zesde leerjaar zijn gebaseerd op een selecte groep kinderen. Een belangrijk aantal leerlingen stroomt immers vroegtijdig uit om een B-traject in het secundair onderwijs aan te vatten. De leerlingen die het zesde leerjaar beëindigen, behalen vrijwel allen het getuigschrift basisonderwijs en zijn veelal succesvol het vervolgonderwijs.

De school kon recent nieuwe gebouwen betrekken waardoor de meeste leergroepen in een modern, aangepast kader kunnen onderwijs volgen. Zo zijn de ICT-mogelijkheden bij de tijd: er zijn voldoende computers voorhanden en de digitale schoolborden geven mogelijkheden voor het activeren en verlevendigen van lessen. Een beperkt aantal kleutergroepen is nog steeds gehuisvest in oudere lokalen die echter voldoen voor een degelijke klaswerking. Mede door de nieuwe situatie is de organisatie van de leerlingenstromen bij het begin en het einde van de schooltijd en de speeltijden nog niet optimaal en komt de onderwijstijd in het gedrang.

In de kleuterafdeling is de wiskundige initiatie ingebed in de themawerking. De kleuterleraren gebruiken een koepel eigen referentiekader als basis voor hun werking. De wijze waarop men de thema's uitwerkt, verschilt tussen de leergroepen en tussen de leeftijdsgroepen. Ook het observeren en evalueren van wiskundige competenties is binnen de kleuterafdeling nog niet voldoende op elkaar afgestemd om een graduele werking te waarborgen. Bij de oudste kleuters worden de rekenvoorwaarden meermaals getest. De resultaten ervan gebruikt men om de kleuters, indien nodig, te ondersteunen en extra te begeleiden. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van titularissen en zorgleerkrachten.

In de lagere afdeling heeft men voor het wiskundeonderwijs een schoolspecifieke werking opgezet. Tijdens de wiskundelessen, die voor alle leergroepen gelijktijdig gepland worden, is er de mogelijkheid om in niveaugroepen te werken. Daardoor kunnen leerlingen les volgen op hun niveau, soms in hun leergroep, soms in een andere leergroep. De vorderingen van de leerlingen worden goed in kaart gebracht via toetsen van de methode en van het leerlingvolgsysteem. De resultaten worden grondig geanalyseerd en besproken om vervolgens leerlingen te remediëren indien dit nodig blijkt. De school is goed op weg om via aangepaste werkvormen zoals contractwerk individualiserend onderwijs mogelijk te maken. Specifiek voor deze school is ook het doorbreken van het jaarklassensysteem door leergroepen in te richten als brugklas of als tussenklas. Daardoor kunnen kinderen een meer eigen leertraject volgen zodat ze succeservaringen hebben, wat bijdraagt tot hun motivatie en welbevinden.

Ook voor lichamelijke opvoeding is er in deze school een degelijke werking, zowel voor de kleuter- als voor de lagere afdeling. De gymleerkrachten gebruiken voor de planning van hun aanbod zowel de ontwikkelingsdoelen, eindtermen en de leerplannen als

referentiekaders De lessen lichamelijke opvoeding sluiten, vooral in de kleuterafdeling, zo nauw mogelijk aan bij de klaswerking. De motorische ontwikkeling van de kinderen wordt goed gevolgd. De infrastructuur voor lichamelijke opvoeding is verouderd en er ontbreken klimmaterialen. Op de speelplaats zijn er toestellen en extra materialen die kinderen tot beweging aanzetten. Ook naschools krijgen de kinderen nog sportmogelijkheden. Hiertoe is er onder andere samenwerking met plaatselijke verenigingen. Dit resulteert in rijk en gevarieerd aanbod waardoor de verwachtingen van het leerplan ruimschoots ingelost worden. Enkel de organisatie van de zwemlessen kan geoptimaliseerd worden.

De school zorgt niet alleen voor een goede begeleiding van haar leerlingen maar zet ook een degelijke aanvangsbegeleiding op voor jonge en/of nieuwe leerkrachten. Daardoor kunnen nieuwe collega's zich vlug integreren in de schoolwerking. De begeleiding van leerlingen uit zich ook in de rapportering waarvoor het team een visie heeft uitgeschreven die onder meer gebaseerd is op een bevraging van ouders. Men wil hen immers zo sterk mogelijk betrekken bij de bespreking van de vorderingen van hun kinderen. De school kan de rapportering nog optimaliseren om de feedbackwaarde ervan te verhogen.

In de prioriteitenwerking is er tot nu toe geen specifieke aandacht geweest voor het stroomlijnen van initiatieven voor sociale vaardigheden. Per leerjaar is het duidelijk welke inspanningen de leraren hiervoor leveren. Dit is nog niet op schoolniveau besproken om een leerlijn uit te bouwen.

De vrije basisschool 'De vuurtoren' beoogt een gestructureerde werking die een baken wil zijn voor leerlingen en teamleden. Het schoolteam maakt dit ook waar door een stevig pedagogisch leiderschap uit te bouwen waarin veel aandacht is voor de participatie van leerkrachten. Het GOK-plan is een leidraad in de pedagogisch-didactische vernieuwing. Het team heeft daarbij oog voor de noden en behoeften van kinderen. Om een kwaliteitsvolle werking waar te maken laat de school zich inspireren door diverse partners zoals de pedagogische begeleiding en andere externen.

De school kan erg goed aangeven waar haar sterktes en werkpunten liggen. Het team houdt zelf de vinger aan de onderwijstkundige pols wat garanties inhoudt voor een verdere kwaliteitsvolle werking in de toekomst.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

lichamelijke opvoeding

Lager onderwijs

wiskunde

lichamelijke opvoeding

sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs

Curriculum

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Onstabiel personeelsbestand (opeenvolgende wissels, veel tijdelijke vervangingen).
- Grote groep Nederlandsonkundigen.
- Betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden.
- De school beschikt recent over een functionele nieuwbouw.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- In de kleuterafdeling vormt het wekelijkse of tweewekelijks thema het natuurlijk verband tussen de activiteiten. De wijze waarop men de planning opstelt en realiseert verschilt tussen de leergroepen en de leeftijdsgroepen onderling. Alle teamleden trachten er wel voor te zorgen dat binnen het thema verschillende dominante ontwikkelingsaspecten uit een koepel eigen referentiekader aan bod komen als 'aandachtspunten', waardoor ieder voor zich de volledigheid kan bewaken. De oefening of de volledigheid op schoolniveau wordt nagestreefd is volgens de kleuterleraren recent niet meer gebeurd.
- Sommige leidsters hebben een ideeënbundel voor wiskundige initiatie opgesteld of gebruiken diverse bronnen. Op schoolniveau is nog geen visie en geen criterium voor een goede onderwijspraktijk voor wiskundige initiatie opgesteld.
- De leidsters van de oudste kleutergroepen overleggen over het thema en de mogelijke inhoud. Ze werken individueel de planning concreet uit. In deze planning zijn elementen voor wiskundige initiatie voorzien. Een keer per week is er hiervoor specifieke aandacht binnen de activiteiten. De leraren volgen echter geen leidraad of chronologie. De mogelijkheden van het thema en/of de noden van de kinderen zijn doorgaans richtinggevend.
- Bij de jongste kleutergroepen is er samenwerking tussen sommige leidsters om ideeën uit te wisselen bij het uitwerken van de thema's. De school heeft een stappenplan voor het creëren van een rijk activiteiten aanbod uitgewerkt. Deze planning wordt niet strikt gevolgd. Het opdelen van ideeën en activiteiten volgens ervaringssituaties en dit criterium volgehouden hanteren is niet merkbaar aanwezig. Sommige leidsters hebben een ideeënbundel voor wiskundige initiatie opgesteld of gebruiken diverse bronnen.
- De kleuterleraren en de zorgleraren besteden ruim aandacht aan het observeren en evalueren van wiskundige competenties van de vier- en vijfjarige kleuters. Zij screenen deze kinderen tweemaal per jaar met een gestandaardiseerde test om de

rekenvoorwaarden na te gaan. Uit de resultaten van deze testen blijken erg heterogene scores. De zorgleraren analyseren deze tests. Op basis hiervan starten de leraren individuele of groepsremediëring op. Deze resultaten hanteert het team ook mee als criterium om een advies voor de overgang naar de lagere afdeling te formuleren. De resultaten worden nog te beperkt gebruikt om op schoolniveau conclusies te trekken om het outputbeleid te onderbouwen.

- In de leergroepen van de oudste kleuters hanteren de leraren naast de test een observatielijst die deels gebaseerd is op de decretale ontwikkelingsdoelen. Men volgt hierbij de indeling in leergebieden. Tweemaal per schooljaar evalueren de leraren de kleuters. De kinderen krijgen per item een globale beoordeling die - indien nodig - aangevuld wordt met een schriftelijke opmerking. Indien de ontwikkeling van de kleuters niet verloopt zoals gewenst, hanteren de leraren diagnostische tests die het functioneren nauwkeuriger in kaart brengt. Aansluitend bij de leerlingenbesprekingen en het wekelijkse zorgoverleg plant het zorgteam specifieke begeleiding van risicokleuters. De observatie en het evalueren in de leergroepen van de jongste kleuters is anders georganiseerd. Voor wiskundige initiatie zijn er diverse observatielijsten voorhanden maar die worden leerkrachtafhankelijk toegepast. Het is ook niet duidelijk of er voor de verschillende leeftijden observatie- en evaluatiecriteria zijn afgesproken. Voor denkontwikkeling is er een observatielijst die een aantal ontwikkelingsaspecten uit het ontwikkelingsplan bevat.
- De inrichting van de klassen toont aan dat er voldoende aandacht is voor wiskundige elementen. De leidsters verrijken hoeken met materialen die gericht zijn op tellen, meten en kwantificeren. Opvallend is ook de wijze waarop de leraren contractwerk gebruiken om wiskundige initiatie gedifferentieerd aan te pakken zodat men rekening kan houden met individuele verschillen bij de kleuters. Tijdens de observaties was er doorgaans een goede organisatie van de activiteiten. In een aantal groepen gebruiken de leraren de onderwijstijd niet efficiënt door de actuele organisatie van verplaatsingen en hygiënische opvoeding bij het begin en einde van de schooltijd en bij recreaties.
- De communicatie met ouders krijgt aandacht via onder meer heen-en-weerschriftjes waarin het aanbod van de klas ook verduidelijkt wordt.

4.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Vaststellingen

- De school kan aantonen dat ze de decretale ontwikkelingsdoelen nastreeft voor lichamelijke opvoeding. Deze ontwikkelingsdoelen zijn opgenomen in de planning. De gymleerkrachten gaan na of ze hierin de volledigheid bereiken. In de jaarplanning, die per leergroep is opgemaakt, treffen we een breed en gevarieerd aanbod. De leraren laten zich inspireren door vakspecifieke methoden en ideeënbundels. Ze kunnen tevens steunen op een rijke ervaring ter zake.
- De kleuters krijgen wekelijks twee lestijden bewegingsopvoeding. Voor de vijfjarige kleuters komt hier de laatste schooljaren tweewekelijks watergewenning bij als voorbereiding op de zwemlessen in de lagere afdeling en als einddoel om alle leerlingen de eindtermen te laten behalen. Er zijn al gunstige effecten zichtbaar volgens de leraren.
- Tijdens de geobserveerde activiteiten kregen de kleuters volop bewegingskansen. Door een goede organisatie verliep de les vlot en werd de onderwijstijd efficiënt gebruikt. De kleuters worden aangezet om intensief te bewegen en er is ook regelmatig aandacht voor relaxatieoefeningen. De leraren hebben ruim oog voor de sociale vaardigheden van de kleuters.
- De lessen lichamelijke opvoeding sluiten waar het kan aan bij de belangstellingscentra van de klaswerking. De klastitularissen zorgen eveneens voor een bewegingsaanbod.

Ze volgden nascholing waarin tips voor bewegingstussendoortjes werden aangereikt. Die zorgen voor afwisseling en motorische ontlading doorheen de dag.

- De kleuterafdeling heeft een eigen speelplaats, er is een grote zandbak en een tuin waardoor de speelkansen vergroten. Elke klas heeft aanpalend aan het eigen lokaal ook een kleine buitenruimte.
- De leraren observeren de kleuters regelmatig. Om de ontwikkeling van de grove motoriek na te gaan, maken de gymleraren gebruik van een beknopte observatielijst. Die wordt tweemaal per schooljaar ingevuld. Zij bezorgen deze gegevens aan de titularissen en lichten ze toe. Indien nodig zijn de gymleraren aanwezig op het zorgoverleg. Zij hebben oog voor de kleuters met motorische problemen binnen al hun activiteiten.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- De school kan aantonen dat de eindtermen en de leerplandoelen voor wiskunde bij het einde van de lagere school bij vrijwel alle kinderen van de oudste leergroep bereikt worden. Men verzamelt hiertoe outputgegevens via eigen en methodegebonden toetsen, via het leerlingvolgsysteem en eindproeven voor wiskunde van het eigen onderwijsnet. De resultaten op deze eindproef liggen doorgaans boven de uitslagen van de referentiegroep. De resultaten worden grondig geanalyseerd, gecommuniceerd aan het ganse team en er worden acties op schoolniveau aan verbonden. Zo zijn er bijstellingen gepland voor meetkunde en metend rekenen.
- Een belangrijk aantal leerlingen verlaat de school na het einde van de vierde en de vijfde klas om een B-traject in het secundair onderwijs aan te vatten. Daardoor volgt er een eerder selecte groep leerlingen in de zesde klas les. Zij behalen vrijwel allen het getuigschrift basisonderwijs. Navraag bij oud-leerlingen wijst uit dat ze goede resultaten behalen in het vervolgonderwijs.
- De school gaat op korte termijn ook bij leerlingen die voortijdig de school verlaten de eindtest afnemen om uit de resultaten conclusies te trekken op leerling- en schoolniveau. Begeleiders van het eigen onderwijsnet ondersteunen het team om de resultaten van de testen te interpreteren en zo te gebruiken om het onderwijs te optimaliseren.
- De school heeft ook overzichten van wiskunderesultaten per leerlingengroep vanaf 2003 ter beschikking. Dit heeft nog niet geleid tot een analyse en conclusies gezien de samenstelling van de leergroepen sterk verandert. De school is vanaf toen ook overgaan tot het maken van klasdoorbrekende niveaugroepen voor wiskunde. Later heeft het team tussengroepen georganiseerd. Er zijn ook leerlingen die een individueel leertraject volgen voor wiskunde al dan niet voorbereidend op een 1B-jaar.
- De school maakte enkele jaren geleden de keuze om een nieuwe wiskundemethode in de lagere afdeling in te voeren. De teamleden onderzochten aan de hand van kijkwijzers verschillende methoden om te opteren voor een methode die men geschikt acht voor de schoolpopulatie. De teamleden menen dat er in hun onderwijs en onderricht veel structuur moet aanwezig zijn. Dit was ook merkbaar tijdens de bijgewoonde wiskundelessen.
- De school kan in de nieuwe lokalen veel meer dan vroeger het geval was de ICT-mogelijkheden gebruiken in de wiskundelessen. In de nieuwe lokalen zijn digitale borden en meerdere computers ter beschikking die uitgerust zijn met internetverbindingen en voorzien van didactische software. De leraren gebruiken deze ook in de wiskundelessen onder meer bij activiteiten die gericht zijn op inoefening van de leerstof en op individualisering. In sommige leergroepen zijn immers kinderen met een uiteenlopend beginniveau opgenomen.

- De school brengt de vorderingen van leerlingen in kaart via toetsen en het leerlingvolgsysteem. Hierbij aansluitend maken de zorgleerkrachten foutenanalyses die besproken worden in het multidisciplinair overleg. Voor een aantal leerlingen, onder meer in de tussengroepen, werken de leraren handelingsplanmatig. De zorgleerkrachten zijn ingeschakeld bij het contractwerk dat ingeburgerd is in de meeste klassen. Allerlei werkvormen scheppen mogelijkheden tot individualiserend en remediërend onderwijs, maar dit kan in sommige klassen nog sterker worden uitgewerkt.
- Er zijn voldoende wiskundige materialen, deze zijn nog verspreid over de verschillende klassen en zullen worden ondergebracht in een overzichtelijk documentatiecentrum.
- De evaluatie is nog vooral productgericht. Procesevaluatie, onder meer bij probleemoplossende vaardigheden, komt nog minder bewust aan bod. De rapportering voor wiskunde heeft aandacht voor alle domeinen.

4.4 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Vaststellingen

- De school kan aantonen dat ze de eindtermen in voldoende mate opneemt in de planning van de leergroepen. De gymleraren, die ook in de kleuterafdeling lesgeven, gebruiken het leerplan om een evenwichtig aanbod te voorzien. Ze gebruiken vakspecifieke methoden die een gradueel aanbod garanderen.
- De leraren wenden hun ervaringen toe aan om uitdagende activiteiten te voorzien die aangepast zijn aan de soms erg heterogene leerlingengroepen. Er zijn per leergroep beduidende verschillen wat betreft leeftijd en taalvaardigheid. Voor de gymles worden de leerlingen van de derde graad samengenomen waardoor de gymleerkracht tevens rekening moet houden met ontwikkelingsverschillen bij deze groep leerlingen.
- De gymleerkrachten hebben doelenlijsten opgesteld waarin ze aantonen dat ze tijdens hun lessen ook sterke aandacht hebben voor sociale vaardigheden en leren leren. Zij hechten veel belang aan samenwerking, zelfstandigheid, een positief zelfbeeld, respect en veiligheid.
- De beide gymleerkrachten gaan uit van een identieke jaarplanning per leergroep. De leerlingen krijgen wekelijks twee gymlessen en tweewekelijks extra zwemles. Hiervoor is één gymleraar verantwoordelijk. De resultaten van het zwemondericht tonen aan dat niet alle leerlingen aan het einde van de lagere school kunnen zwemmen. Om hieraan te verhelpen werd extra watergewinning in de kleuterafdeling ingericht. Het team zegt dat de organisatie van de zwemlessen kan geoptimaliseerd worden door met de leerlingen in bepaalde perioden intensiever te gaan zwemmen met meer regelmatige oefenkansen. Dit blijkt organisatorisch moeilijk doordat de zwembaden in de buurt volzet zijn.
- Voor de evaluatie van lichamelijke opvoeding wordt de inhoud van het leerplan gevolgd. Driemaal per jaar wordt hierover gerapporteerd. Er is ook een screening van welbevinden en betrokkenheid.
- De school beschikt over twee gymzalen die een renovatie behoeven. Eén zaal is nauwelijks geschikt voor bewegingsactiviteiten. Er zijn voldoende gymmaterialen met uitzondering van klimtouwen.
- Er is buiten de reguliere lessen bewegingsopvoeding ruime aandacht voor extra bewegingskansen. De school neemt hiervoor eigen initiatieven maar ze werkt ook samen met externen. Zo zijn er naschoolse sportactiviteiten in het kader van buurtsport. Er zijn jaarlijks sportdagen. Omdat een aantal kinderen niet kan fietsen is er fietsinitiatie op school. De lijst met erg gevarieerde sportactiviteiten waaraan de leerlingen kunnen deelnemen, al dan niet tijdens de lestijden, getuigt van een inzet

vele teamleden. Er wordt op kostenbeheersing gelet zodat er geen extra drempels zijn voor een aantal kinderen. Jaarlijks krijgt de school dan ook een erkenning van sportactieve school van SVS (Stichting Vlaamse Schoolsport).

4.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Vaststellingen

- In alle leerlingengroepen komen geïntegreerd activiteiten en interventies voor die bijdragen tot het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Recent maakte het team per leerjaar een overzicht van het aanbod in de klaspraktijk. Deze voorbeelden zijn per eindterm opgesteld. Hieruit blijkt dat er een diversiteit is in de verschillende leergroepen. De school heeft voorsnog geen initiatief genomen om hierin meer gradatie te brengen en te evalueren of het bestaande aanbod in voldoende mate tegemoet komt aan de decretale verwachtingen.
- Enerzijds is de aandacht voor sociale vaardigheden leerkrachtgebonden, anderzijds zijn er activiteiten en werkvormen die de sociale vaardigheden ondersteunen en die ruim verspreid zijn in de school. Zo leren kinderen coöperatief leren in multiculturele groepen via een vaste taakverdeling. In de taalmethode voor Nederlands, die vrij strikt gevolgd wordt, is er een uitgesproken aanbod voor spreken en luisteren waarbij leerlingen hun eigen mening leren formuleren. Dit achten de leerkrachten van groot belang gezien de achtergrondkenmerken van de leerlingen. De school vangt immers heel wat kinderen op met emotionele problemen, sociale achterstelling en een gebrekkige beheersing van het Nederlands.
- In de kleuterafdeling hebben de leraren veel aandacht om via allerlei activiteiten de kleuters te ondersteunen in de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Zij screenen het welbevinden en de betrokkenheid en hebben oog voor positieve bekrachtiging en de talenten van de kinderen. De lagere afdeling bouwt hierop voort. Zo leren kleuters reflecteren over hun talenten.
- De initiatieven van het zorgteam tonen dat deze teamleden leerlingen ondersteunen wanneer hun welbevinden in het gedrang komt. Zij nemen maatregelen, onder meer bij uitsluit- en pestgedrag. De titularis is het eerste aanspreekpunt van kinderen met emotionele problemen. De school werkt indien nodig samen met diverse therapeuten en begeleidende instanties, zowel voor leerproblemen als voor socio-emotionele opvang.
- In het GOK-plan verwijst de school naar haar initiatieven voor sociaal-emotionele ondersteunen van kinderen. Hierbij horen het werken met kleinere en klasdoorbrekende groepen en tussenklassen.
- Sociale vaardigheden worden in de kijker gezet bij de evaluatie van kinderen. Ook in de rapportering komen deze aspecten terug. Hierover zijn op schoolniveau afspraken gemaakt.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Er is een betekenisvolle instroom van nieuwe en jonge leerkrachten in de school. Wegens allerlei omstandigheden is er een grote vervangingsbehoefte. De school heeft een beleid ontwikkeld om de nieuwe leerkrachten op te vangen. Bij deze aanvangsbegeleiding zijn de verantwoordelijkheden verdeeld onder verschillende personeelsleden. Ook binnen de scholengemeenschap zijn enkele mentoren actief bij het begeleiden van nieuwelingen.
- Doorgaans gebeurt de aanwerving door de directeur. Zij legt ook de eerste contacten en ze geeft toelichting bij de verwachtingen en de uit te oefenen functie. De nieuwe leerkrachten krijgen een informatiebundel en ze kunnen een beroep doen op parallelcollega's die als interne mentor helpen om wegwijs te geraken in de nieuwe werkomgeving. Om informatie over de leerlingen te bekomen kunnen ze ook een beroep doen op de zorgleerkrachten. Iedere leraar heeft een 'klasarchief'. Hierin bevinden zich leerlingendossiers en is er overzicht van elementen uit het klasmanagement. Dit is vooral van belang voor tijdelijke leerkrachten bij korte of middellange vervangingen.
- Vanuit de scholengemeenschap zijn enkele personeelsleden aangesteld in de functie van externe mentor. Zij richten zich taakverdelend specifiek op nieuwe kleuteronderwijzers, onderwijzers of gymleerkrachten. Het schoolbestuur organiseert een aantal informatieve bijeenkomsten. Hierbij kunnen beginnende leerkrachten ervaringen uitwisselen. Er zijn ook nascholingen voorzien en er is begeleiding tot op de klasvloer onder de vorm van coaching. De werking van deze externe mentoren is uitgewerkt in een draaiboek dat een duidelijk traject weergeeft. De afstemming tussen de verschillende partners, met name de school, de mentorenwerking en het schoolbestuur is transparant. Zo worden een aantal methodieken gehanteerd om beginnende leraren aan te zetten tot kritische zelfreflectie om zo een persoonlijk ontwikkelingsplan uit te werken.
- De directeur voorziet in een apart begeleidingstraject waarin onder meer klasbezoeken, functionerings- en evaluatiegesprekken voorzien zijn. Wegens omstandigheden heeft ze dit schooljaar vrijwel geen klasbezoeken kunnen afleggen.
- Uit gesprekken met nieuwe en beginnende leraren blijkt dat ze de aanvangsbegeleiding als ondersteunend en waardevol ervaren. Zij weten zich ondersteund en gedragen door andere teamleden en ze getuigen dat het positieve schoolklimaat en de duidelijke afspraken bijdragen tot hun arbeidstevredenheid. Dit alles zorgt voor een vlotte integratie in de school.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft zeer recent nieuwe gebouwen met verschillende verdiepingen in gebruik genomen waarin alle leergroepen van de lagere afdeling en de leergroepen van de oudste kleuters in ondergebracht zijn. Hierdoor is een einde gekomen aan een jarenlange lokalennood wegens de groeiende schoolpopulatie en problemen met de onaangepaste infrastructuur. De leergroepen van de jongste kleuters zijn nog steeds ondergebracht in oudere gebouwen.
- Door de nieuwe situatie is de organisatie van de leerlingenstromen bij het begin en het einde van de schooltijd en de speeltijden nog niet optimaal. Ook de wijze waarop de hygiënische opvoeding en de klassikale toiletbezoeken in de kleuterafdeling nu gebeuren vergt veel onderwijstijd. De school zal deze organisatorische problemen oplossen en op korte termijn maatregelen nemen zodat er kan gegarandeerd worden dat alle leerlingen minimum 28 lestijden begeleide onderwijsactiviteiten krijgen, zoals het decreet Basisonderwijs voorschrijft.
- In de kleuterafdeling organiseert de school het onderwijs in menggroepen of heterogene leeftijdsgroepen en zijn de kinderen ingedeeld in jongste en oudste kleuters. Deze keuze garandeert een evenwichtige spreiding van de kleuteraantallen per leefgroep. Bovendien zorgt de taalheterogeniteit voor het vergroten van de ontwikkelingskansen voor alle kleuters.
- In de lagere afdeling doorbreekt men het leerstofjaarklassensysteem door verscheidene tussengroepen op te richten. De school verhoogt hiermee op een creatieve manier de kansen op adaptief onderwijs voor kinderen met een verschillende of dikwijls vertraagde ontwikkeling. Als criterium om leerlingen te selecteren die in aanmerking komen voor zulke aangepaste leertrajecten worden het taalvaardigheidsniveau en de werkhouding vooropgesteld. In de eerste klas is er naast de reguliere leergroepen ook een groep met een aangepast traject dat de leerstof in een trager tempo doormaakt, aansluitend op de kleuterafdeling. Daarbij is ook nog een tussenklas opgericht die de brug maakt tussen het eerste en het tweede leerjaar. Gelijkaardig is er ook een leergroep tussen het derde en vierde leerjaar. In deze groep wordt er sterk gewerkt volgens de individuele capaciteiten van de kinderen, voorbereidend op het vierde leerjaar of een 1B-traject. Deze werking met tussenklassen heeft duidelijk effect op de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen, die succes ervaren.
- Indien nodig wordt er ook een aparte tussengroep opgericht met leerlingen die voorbereid worden op de aansluiting met een 1B-jaar in het secundaire onderwijs.
- De leraren organiseren de wiskundelessen telkens op hetzelfde moment zodat zij klasdoorbrekend niveaugroepen kunnen vormen. Zo kunnen leerlingen dagelijks op hun niveau, desnoods in een hogere of lagere klas, wiskundelessen volgen. De reguliere leergroepen worden samengesteld naar het taalniveau van de kinderen.

- Er zijn in de school anderstalige nieuwkomers ingeschreven. Voor deze kinderen wordt, indien het kan, een aparte begeleiding voorzien. Wegens aanwervingsproblemen is er soms een probleem met de continuïteit.
- Er zijn duidelijke procedures die beschrijven welke initiatieven er genomen worden voor de diverse overgangen: van het kleuteronderwijs naar de lagere school, tussen de verschillende leerjaren, en van de lagere school naar het secundair onderwijs. De verwachtingen naar de kinderen voor zulke overgangen worden duidelijk gecommuniceerd. Er zijn ook criteria bepaald voor het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een visie inzake schriftelijke rapportering ontwikkeld. Men legt de nadruk op breed evalueren, met name een combinatie van harde en zachte evaluatiemethoden.
- Uit een ouderenquête in verband met de rapportering bleek dat vele ouders een puntenrapport verkiezen omdat ze hieraan een hoge feedbackwaarde hechten. Via het rapport wil de school de ouders een zicht op de ontwikkeling van hun kinderen geven en hen tevens uit te nodigen om hierover met de betrokken leerkrachten te overleggen.
- De ouders krijgen een uitgebreide toelichting bij het rapport en de gebruikte codes. Teamleden leggen dit extra uit tijdens openklasdagen en oudercontacten.
- In de lagere afdeling geeft het rapport een beeld van de resultaten voor alle leergebieden.
- Op het puntenrapport komen naast de behaalde scores per item ook een gewenst minimum voor. Voor een aantal leergebieden en de leergebiedoverschrijdende eindtermen, zoals sociale vaardigheden, kennen de leraren een score toe met symbolen. Er volgt ook nog een woordelijke beoordeling die de resultaten kadert en bemoedigende commentaren bevat.
- De leerkrachten geven bijkomende informatie over de inschatting van de punten door de scores die gelijk aan of meer dan het gewenste minimum met een kleur te accentueren. Bij bespreking met de ouders krijgt zulk een rapport indien nodig bijkomende inkleuringen indien de gewenste minima niet behaald werden.
- De behaalde resultaten in het leerlingvolgsysteem worden ook gerapporteerd. Hiervoor zijn afspraken gemaakt om deze resultaten om te zetten in scores die de ouders gemakkelijk begrijpen.
- In een aantal groepen worden tevens kijkwijzers voor spreken en luisteren toegevoegd. De leerlingen kunnen zichzelf evalueren, onder meer wat betreft hun werkhouding.
- De leraren lichamelijke opvoeding rapporteren een aantal competenties en attitudes in een apart bewegingsrapport.
- Het team beseft dat het rapport nog meer informatie kan geven over de talenten van de kinderen en gaat de inhoud en de informatie hierbij evalueren en verder optimaliseren.

- In de kleuterafdeling worden de vorderingen van de kinderen voornamelijk mondeling besproken met de ouders. Hiertoe biedt de school voldoende gelegenheid via dagelijkse contacten, ouderavonden en individuele kindbesprekingen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Om het beleidsvoerend vermogen van de school te versterken heeft het intern leiderschap ondersteunende structuren uitgebouwd. Door permanent overleg in het zorg- en kernteam worden samen prioriteiten vastgelegd. De prioriteiten van de school worden vermeld in het GOK-plan. Het team gebruikt dit instrument om de schoolwerking te sturen en te evalueren.
- De school heeft oog voor visieontwikkeling en profileert zich in de buurt. De schoolleiding neemt de tijd om lijnen uit te zetten en zet gerichte druk om vooropgezette doelen te bereiken.
- De school heeft mede door de contacten met naburige scholen inspiratie opgedaan om de eigen visie verder te ontwikkelen en de onderwijspraktijk te verbeteren.
- Door de wekelijkse briefings blijft het team op de hoogte van het reilen en zeilen in de school. Hierdoor kunnen de personeelsvergaderingen meer gericht worden op pedagogisch-didactische inhoud.
- Doordat er veel tijd wordt besteed aan overleg en de teamleden veel inbreng hebben is er soms een vrij lang besluitvormingsproces.
- De school kan trefzeker aangeven waar haar sterke en werkpunten liggen. Het team heeft een groot zelfevaluerend vermogen.
- In de lagere afdeling wordt er veel overleg gepleegd over de groepssamenstelling.
- De school heeft nog geen formeel talenbeleid ontwikkeld, wat niet wegneemt dat ze meerdere initiatieven ontplooit om de taalvaardigheid van de kinderen te verhogen, veel vanuit de ervaring van de teamleden. Hier liggen nog groeikansen.
- Het team professionaliseert zich voortdurend en maakt gebruik van de pedagogische begeleiders van het eigen onderwijsnet, collega's van andere scholen uit de buurt en van de scholengemeenschap en externe deskundigen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school zorgt zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling voor een degelijk aanbod voor lichamelijke opvoeding. De lessen en activiteiten zijn doelgericht gepland en uitgewerkt.
- De school heeft de initiatieven voor sociale vaardigheden geïnventariseerd en toont hiermee aan dat de leraren, weliswaar nog niet in samenhang, de leergebiedoverschrijdende eindtermen nastreven.
- De school kan aantonen dat de leerlingen aan het einde van de lagere school de eindtermen voor wiskunde bereiken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerkrachten zorgen doorgaans voor een goed klasmanagement dat bijdraagt tot een goede leer- en werksfeer. Daardoor is er ook een hoge betrokkenheid bij de leerlingen.
- De aanvangsbegeleiding is voldoende afgestemd op de noden van de nieuwe leerkrachten. Deze begeleiding is een gedeelde verantwoordelijkheid van de directeur, de zorgleerkrachten, de collega's en de externe mentoren van de scholengemeenschap.
- De onderwijsorganisatie is aangepast aan de noden van de leerlingen en draagt bij tot het bereiken van gunstige effecten op het vlak van leerprestaties, werkhouding als van het welbevinden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school heeft goede structuren uitgebouwd om een sterk pedagogisch beleid uit te zetten. Hierbij zijn het zorg- en kernteam belangrijke actoren.
- De school heeft voldoende aandacht voor zelfevaluatie van bestaande en nieuwe initiatieven.
- De school is ingeschakeld in verschillende netwerken van scholen in de omgeving en van de scholengemeenschap. De professionele contacten en gezamenlijke pedagogische studiedagen werken competentieverhogend voor de teamleden.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling kan de planning van de activiteiten doelgerichter verlopen en duidelijker gelinkt worden aan de leerplannen.
- De school kan de bestaande initiatieven voor sociale vaardigheden op elkaar afstemmen zodat er een graduele aanpak ontstaat.
- De school kan nagaan of de actuele organisatie van het zwemondericht leidt tot voldoende effectiviteit van de aangewende onderwijstijd.
- De school kan bewaken of de leerlingen daadwerkelijk minimum 28 lestijden begeleide onderwijsactiviteiten krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De resultaten van de testen voor de oudste kleuters, die leraren reeds goed aanwenden voor individuele remediëring, kunnen nog meer gebruikt worden op klas- op schoolniveau in het kader van een sterk outputbeleid.
- De school kan de rapportering optimaliseren om de feedbackwaarde ervan te verhogen. Daardoor kan de transparantie en de eenduidigheid voor ouders toenemen.
- De school kan in de kleuterafdeling de bestaande evaluatiepraktijken beter op elkaar afstemmen om een meer gradueel aanbod tussen de verschillende leeftijdsgroepen te ontwikkelen. Hierdoor verhoogt de samenhang voor wiskundige initiatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan acties ondernemen om het reeds bestaande talenbeleid nog steviger te verankeren.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Willy De Herdt

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: Geert Van Kerckhoven